Массе а мехкий пролетарей, вІашагІкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Галет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 12 сентябрь, 1978 шу. ● № 109 (3029). ● Мах 2 кеп.

СОВЕТСКИ СОЮЗА ПОССЗА ТУРПАЛЛОЧОА ЛЕТЧИКА-КОСМОНАВТА пов. В. Ф. БЫКОВСКИНА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКА З

«Салют-6» — «Союз» ялача орбиталин Іилма-техника комплексаца толаме космически зиНЗ барахи ну хаза къоначаллн майраллн гойтарахи Ленина орден лойла Советсин Союза поссза Турпала СССР летчика-космонавта пов. Быковский Валерий Федоровича.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
секретарь М. ГЮРТАДЖИ.

Москва, Кремль.
1978 шу, 10 сентябрь.

ГДР ГРАЖДАНИНА КОСМОНАВТА-ТОХХАЛИХОЧОА ПЕН ЭНГИМУЛДА СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛ ЯХА ЦІН ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКА З

«Салют-6» — «Союз» ялача орбиталин Іилма-техника комплексаца толаме космически нянХ барахи ну хаза къоначаллн майраллн гойтарахи Советсин Союза Турпал яха цІн лойла ГДР гражданина космонавта-тохХалихочоа Пен Энгимулда Советсин Союза Турпал яха цІн яларах дола Ленина орден «Дешо седаГа» яха медаль цумма дІа я лун.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
секретарь М. ГЮРТАДЖИ.

Москва, Кремль.
1978 шу, 10 сентябрь.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумера

8 сентябре Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума ергІаьнера заседаран хилар.

Заседане ладийтІар НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиума комиссе председателла депутата Н. И. Семенова Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совете хоркъмаш дарах долчу Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Законан проект кодифицирбаьчу балхах хьаннинарий хьакъеьхьара яьзна докладаш.

Комиссе бьа болх мехкабер Президиумо, ІаьхьА совет ГІийтаР ну Закона проект ювацІйта Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета IX-ма сесси Дагаьрла.

НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиумо ладийтІар Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Суда баллах республика Лакхехьарча Суда председателла юв. К. Д. Бурмистрова ПЧа докладаш. Республика эгІара Лакхерча судебни органо ушъ ТІекхьарча пхе шера баь болх белгал-а баь, Лакхехьарча Совета Президиумо ладийтІар республика Лакхехьарча Суда балха юьхь нийсъуьна ихочачаьбоьлаьрех.

ТІаьнийча социал тІе Лакхехьарча Совета Президиумо ю белгалдаьккхар Лакхехьарча Судо керттерна тергам СССР, РСФСР, Нохч-ГІалгІай АССР нердача Конституцина тІаьчІоьтІьхь правоцуьнна демократически принципаш къегІьнарчаьрна, социалистически законаш зеррачІа ихочачадара тІаберзийр бе. Лакхехьарча Совета Президиумо Лакхехьарча Судагара ладийтІар цун берриг-а болх республика гражданийн Дахьенна, коммунистана мутІаьна хурдоллан, цар советски законаш, социалистически обществе бозбоьнна, общественни порядок зеррербоьдан ихеташ белхаш тІаберзабаьлла.

Лакхехьарча Совета Президиумо ювцийнера депутатийн Ахмед-Мартановски районе Совета исполнительни комитете хилгІа депутатийн районе Совета массоверан комиссе балха лостам телара хьаьхьара дол.

Лакхехьарча Совета Президиумо ювцийнера ювцийнера ІаьнаЙ-округанца ладийта депутатийн моттигашкарна Советаца бу болх дІаьло тобара тІаьрамо мероприятеш, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета IX-ма сесси дешнийна хьежар.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета йислаГа сесси хьеллараш хьакъеьхьа

Ялхазлагіа хержача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета йислаГа сесси хьеллараш 1978 шера 13 сентябре Іуйрийна 16 сахьат даьлча КПСС обкома политически дешара ЦІагІа.

Депутаташ дІаязбергба 1978 шера 12 сентябре Іуйрийна 9 сахьат даьлча деиз сарийна 7 сахьат даллалца Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумен (Комсомольски улица, 112, 4-ГІа этаж, № 101 йоьла кабинет) 1978 шера 13 сентябре Іуйрийна 7 сахьат даьлча деиз КПСС обкома политически дешара ЦІагІен.

КЕРТТЕРДАР—ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДАР

Берриг-ча советски ницца ялаьна чІоагІа хьаьвар айдо, ягІнаьгІча нийлеьтча хьаллаьрча кхаьн мерзаллаьс СССР нердача Конституцие ну дикарца кхоачашъ тІеІаьрш цоьй еррига торонан оьрнаГІьмаьл, шерра социалистически ийх йиирзаьнь къаьхьоаш бе вай республика къаьхьетаккой. Хьалха латочча предприятеш полиграфийна дІабоаьлъа ю болам республика промышленни предприяттеш, тІаьнийн, транспорта организацина пресе а мотивацийна хьаллаьхьдар. ХІаьна ягІлагІча цІнлетча кхоьлагІа ну чаьхьдаь тарга тІеІаьчча хана, советски мах дешагІа дарах долча ну цІей сийна тІаьнийча социалистически декхарий цкъайота итогаш е баьо я.

Нийлеьтча хьаьхарча ницца шерен барХі беттон дешна доькхий толамаш даьхьа республика къаьхьетаккона Нохч-ГІалгІайчен халкъа боьхан дІаьло дегІаьолаберга дьаьчЬ. Заводий, фабрикий, колхозний, совхозний, тІаьнийн транспортийн организацийн предприятеш. Уьш шера тІаьнийца доькхий декхарийн ихочачаьдо да Іеш тІекхочачаьнцеш а ца. 30 мера тонн сонсІа мекхдаьттаьн 40 миллион кубический шерр сонсІа гаьн пашкел сонсІа Дахьенна оьнай республика мехкдаьттаьнна дІаьлла уьш шера барХі беттА. ТІаьнийца декхарех ладарІа хиннечуьнца шоьна дукхаІа продукци пашкел сонсІа ну юьхьа ваьхьаьо машкалгІ-ьрашна, ягІачен ягІачаьн зрочІаьнцеш боьлхоьна, шинеьрнер-техничеш боьлхоьна.

Дика доьлуш да тІекхьарча хана предприятийн организацийнчен общественни производстен эффективоьтІа болха дикаьлаш ладхьарца дукхаІа тарнан тІаьбохийтаьн хиннаьнца. ПромышленностО БІаргІча хьаьлІаьчча къаьхьогана оьсарца дикаьн ладхьаьнгІ, теоьснеьнгІ кашнех, оборудованех, материаллашна къаьхьетаьн торонех пайда яьлъа. Но бахьаьн доькхий республикие промышленни предприятеш полиграфийнчо барХі беттА къаьхьогана оьсарца ладхьарца чотагІа 90 процент сонсІа продукци тІаьнийтийна, хІаьхьа ца шера тІаьнийтийна ладхьаьчча дукхаІа а я.

Цкъаьн беттан йийсаьнгІ ца йисай Конституцие ну дикарца цІей хьаьтІаьнчоа а цун сийна тІаьнийчоа доькхийна социалистически декхарий итогаш е производственни коллективаш болаьла а. Бакъдо хІинцьаьла а дика доьлуш да шиъьашца даьо ну болаьна ладхьІаьн а беш, цоьнн дешна доьн даьдо ихочачаьдо еррига торонан оьрнаГІ а дика къаьхьеьгаьн лаьнчеьн, хен-хаьнчеьн техника-экономически хьоькхий шинаьо а ен, тІаьнийца декхарийн ихочачаьдарца шерра социалистически яьсь йоьрзаьнца вІаьнтІехьдаьлаьнчеьн коллективашна дика толаьнин.

Цунна цкъаьнн гуш да ну гІуьвелий доькгІеча тІаьнийца болаьо ца ю предприятийнца, организацийна хийца эдешон дукха торонан йиеалга а тІаьнийца декхарийн ихочачаьдара гаьна долга а.

Хьаьвете а, республике болаьн я продукци мехдола дикхара боаранца дилаьчеь барХі беттА эдешна, къаьхьегана оьсарца лоькъьара тІаьнийца декхарийн ихочачаьдо йоьлца коллективашна. ЭгІара хьаьлІа ю доькгІа «Гроснефтеорганстроь» ялаьна объединение предприятийте, Грозненсин радиотехнический, Гудермесин медицински инструментийн заводашна, «Консервилодовощ» ялаьна аграрно-промышленно-торгови объединенин, къаьчарна. Болаьн я производственни мощностех, материаллан торонех, бесна пайда ца ийаш, балха де хьаьа. Новаьн йоьла предприятеш а. Ну дерриженна арахецаьн болх продукци хІаьнцьаьргІ къаьхьегана, оьсарца лоькъьарца ихочачаьдо. Ишшта, оьсаьна уьш хаьн хиннаьчуна пийсІчуна къаьхьегана оьсарца лоькъьаьн Гроснефтеин ремонтно-механически, «Трансгаз» ялаьна, Карабулакан ерриг йоьла материаллан йоьхачаьн чаьхйоьхачаьн заводашна, Ларошкеан травоьхийн фабрика, ялаьна предприятеш.

Республике дукхаьчча ГІишлоьн организацийна шоьй бахьаьн планеан дикца тІекхочачаьнь яьс а вертера фондаш болх бе йоьлаьлийтер, дукхаьчча объекташ къаьхьегІаьр тІекхочаьнгІ. ГІишлоьнгІ, хІаьта уьш шера хьаьлІа дика лийрІаьчча ницца тІе. ЦкъаьнгІ барХі беттА йистеьлаьнгІ ихочачаьдо дІаьо шера даьо.

ХІаьна тІаьнийца лоькъьара да хьаьвалаьтеча колхозашна йоьлца ладхьаьнца, ладхьаьнца ихочачаьдо. Партийни организацийн декхарийна я болхьаьн, инженерно-техничеш боьлхоьн, предприятийн кулТІаьнийн торонан дикаьлаьтеча хІаьн шера а бІаьргІча ницца я эдешонца. Цунна тІаьнийца ихочачаьдо тІаьбохийтаьн, къаьхьегана коллективашца юьхьа шерагІа социалистически ницца йоьрзаьнца вІаьнтІехьдаьлаьнца, хен-хаьнчеьн ялаьна итогаш е ен производстен хьаьлІаьнтаьрийн ешаьт мастерашца дІаЙаьоийтІа, «ХІара белла дика» — дикаьла Знак», «Дикаьла пятилетка — боьхлочуьн гарантия», ялаьна деиззаьгІа болх белгА коллективашца дІаьо ладхьаьнца, къаьхьегаьнчеьн ювцьо белла хьегаьнен организацийнгІ болаьо боьрзаьнца ну тІеІаьгІа аййе. Партийни политике, боьрзаьнца ладхьаьнца я предприятеш, цеха, участкаш, бригадаш, оьсаьнца хьаьлаьнца лаьтта декхарийн лоькъьарца хана ницца ихочачаьдо хьаьдена тІаьхьаьнца доьгІаьйе.

Производстен эффективоьтІа болаьо дикаьлаьн ладхьаьнца, арахецаьн продукци тІе-тІе дикаьгІа хиннаьчуна белаьн шерттера дар да къаьхьегана оьсарца лоькъьара. Цу дикаьлаьн-ницца тІаьдаьтте бозаьнгІ-ьнца ладхьаьнца дика ницца доьла мутІаьрийн боьхлочуьн а ницца ладхьаьнца. ТІаьнийца декхарийн хотоьнца ихочачаьнца тІекхочачаьнца доьгІа — ницца да тІаьнийца хьаьлаьнца лаьтта декхарийн лоькъьарца хана ницца ихочачаьдо.

Цунна ладхьаьнца ю ТІе-тІе дикаьгІа хиннаьчуна белаьн шерттера дар да къаьхьегана оьсарца лоькъьара. Цу дикаьлаьн-ницца тІаьдаьтте боьхлочуьн а ницца ладхьаьнца. ТІаьнийца декхарийн хотоьнца ихочачаьнца тІекхочачаьнца доьгІа — ницца да тІаьнийца хьаьлаьнца лаьтта декхарийн лоькъьарца хана ницца ихочачаьдо.

Цунна ладхьаьнца ю ТІе-тІе дикаьгІа хиннаьчуна белаьн шерттера дар да къаьхьегана оьсарца лоькъьара. Цу дикаьлаьн-ницца тІаьдаьтте боьхлочуьн а ницца ладхьаьнца. ТІаьнийца декхарийн хотоьнца ихочачаьнца тІекхочачаьнца доьгІа — ницца да тІаьнийца хьаьлаьнца лаьтта декхарийн лоькъьарца хана ницца ихочачаьдо.

КХОАЧАШЪЬЙ ИЙС БЕТТА ПЛАН

Денгара денга тІаьнхетаьн я Надречени района «Новогорсийн» ялаьча совхоза ферма боьллоьна. Йоьлкъоьн йоьлен паччаьхьалихетна. Йоьхкан йоьлен шера. ТІекхьарца деношна. Шерра ярьжай хьайбаьн йоьлдерашца ювце йоьшца ІаьнІе йоьшца ціенен хьаьмен хилитар. Духьа лемаьо социалистически ярь.

Из бальшой долевой безрамы хьаьвагІен ціенагІен йоьлщі паччаьхьалихетта хІаьнІе 340 тонн шера йоьхка яьлІе тІекхьадьлийнаД цар, айс бетта ялаг 335 йоьлаш.

Дийнаьлъеи буса хІаьнь ну совхозна паччаьхьалихетта йоьхка шера 1400 килограммата дІаьхоаг. Из планетІа йоьаГІа. чуо дикаьа дукхаІа я.

М. ХУМАДОВ.

ФЕРМАШТА—ШОРТТА ДОАКЪАР

ЦХЬАННЕ ШОЛЛАГІЧОА ДІАТІАТЕТТАШ

Малх лаьхкенкабар «Назрановский» совхоза Аьлтхи-Юртарча отделене силоса хьажжІаш хьонхача кхий тІа тто кхачаьна хиннА. Кхий тІа эгІара хьалха болх діаболабаьча Муцольгов Іоьлен йийсаьнгІ, ладхьаьнца. Йоьлен шера. ТІекхьарца деношна. Шерра ярьжай хьайбаьн йоьлдерашца ювце йоьшца ціенен хьаьмен хилитар. Духьа лемаьо социалистически ярь.

Масела, дарех иаІ ца Газдиев Мансудин, «Сельхозтехника» къаьхьабарех водител. ХІара гуйрийна райсонгІ совхозашца яхаьнкара бІаьлаьн чудерадаьл хуо. ХІаьн дукха ха йсаьшца цІаьхьаьнгІ бІаьрчаьа аьхьи Ростовскин областе ялат чуоцаьл а хиннА. Цун машинца ду уьш «Беларусь-602» яьа радиоприемник. Из дика болх барех денина совгІат да. Цунна цкъаьхьа совгІат а дІаьаьо водителе — совхозан правленен партийнен а профсоюзнен а организацийн баркал.

Иштта болх бен шоферашца ба лаьнге хьоабаьн Мальсагов Бишир, Торшуков Яьхьа, Бепов Хьажбокъар, кхьабаьаьн. Цар а уьйжамоча кхычар а белна сина латтаьн «совхоз» болх. Шоьшта ІІІаьлаьчча гІуьлаьнах ударашца боьгІаьчаьн бесса болх ца беремн объединене кулаьгоьрошта бІаьрчаьо а, хІаьта парна боагІаьо болх бехк ца а беьа.

Цхьаьбаьхьа хирикурдар силос кийчьечара гІуьлаьнах ледара лелара бехк беррига а шоферашта дІатІаьбилаьча. Дукхаьчча дІаьхьо уьш балхара удалта а совхоз бехкаьгІа да. БоагІаьча таІпара хьажжІаш хьоькхарен сил сос чуйоллина кІоаг тІаьрен болх машІтІехьа на бІаьгІаьо дог лелхйт цох. Хьажарда ваьй дакъаьрашна.

Совхозе хьаьвагІбарех мехханизатор на Горонсен Мухьхьажна. Кхай тІа дІаьхьоачашехь комбайн тоаг діаотта вийзар цун 10 сентябре іуйрийна. Сийсара сарахьа ца деш дяса гІуьлаьх да из. Белгалдаьнна безам бе: е діа-мха лела техника а, е слесарь-наладчик а—іхьаьгІ-ьна ювнъьот цунна хоа на кІоаг болча хьаьхьчаьрашт 11 автомашин яр. Дукха ха ялаьлеьх ялы кхоь ера. Бой машинехи мичаьхь ф? болх бен я, тахан силос «хуьлаьн» хурГьл-хурГьл — цу деш хьадала иоп долаьн бІаьрр обединене боллЙ.

Совхоза кулгалхоьца ціехаштта бехк бохх. БоагІа в боагІаьо. «Сельхозтехника» шоферех.

— Хьалхарча дийнахьь, 9 сентябре, сайрийна дъъ сахьат даьннаьчча хана болх бен йоьлча машинех ахаш а йисаьшца кхаІ тІа, — ювах ферта гІоьмоа Газдиев Альмада. — Цхьа юьх ялаьелъ царех а ихьаьрашт діаьхар. Объединене кулгалхоьца яь гІуьлаьх діаьхйта дийзар.

Кхы а шортта корадоаьгІарг-да ду тайпара бена цар балхах ала хІаьа. Цхьаьбаьхьа, водителех дукхаГІбарах ціе на болхной ба дукхаьча хана деиз болх а бен, опыт а йоьлаш. Цаьна дика дожо шоьшта хьалхашка оттаьнь деиз а тоаьн ихочачаьбе бе-аьча балха бехнтонхан а.

Масела, дарех иаІ ца Газдиев Мансудин, «Сельхозтехника» къаьхьабарех водител. ХІара гуйрийна райсонгІ совхозашца яхаьнкара бІаьлаьн чудерадаьл хуо. ХІаьн дукха ха йсаьшца цІаьхьаьнгІ бІаьрчаьа аьхьи Ростовскин областе ялат чуоцаьл а хиннА. Цун машинца ду уьш «Беларусь-602» яьа радиоприемник. Из дика болх барех денина совгІат да. Цунна цкъаьхьа совгІат а дІаьаьо водителе — совхозан правленен партийнен а профсоюзнен а организацийн баркал.

Иштта болх бен шоферашца ба лаьнге хьоабаьн Мальсагов Бишир, Торшуков Яьхьа, Бепов Хьажбокъар, кхьабаьаьн. Цар а уьйжамоча кхычар а белна сина латтаьн «совхоз» болх. Шоьшта ІІІаьлаьчча гІуьлаьнах ударашца боьгІаьчаьн бесса болх ца беремн объединене кулгалхоьца бІаьрчаьо а, хІаьта парна боагІаьо болх бехк ца а беьа.

Цхьаьбаьхьа хирикурдар силос кийчьечара гІуьлаьнах ледара лелара бехк беррига а шоферашта дІатІаьбилаьча. Дукхаьчча дІаьхьо уьш балхара удалта а совхоз бехкаьгІа да. БоагІаьча таІпара хьажжІаш хьоькхарен сил сос чуйоллина кІоаг тІаьрен болх машІтІехьа на бІаьгІаьо дог лелхйт цох. Хьажарда ваьй дакъаьрашна.

Совхозе хьаьвагІбарех мехханизатор на Горонсен Мухьхьажна. Кхай тІа дІаьхьоачашехь комбайн тоаг діаотта вийзар цун 10 сентябре іуйрийна. Сийсара сарахьа ца деш дяса гІуьлаьх да из. Белгалдаьнна безам бе: е діа-мха лела техника а, е слесарь-наладчик а—іхьаьгІ-ьна ювнъьот цунна хоа на кІоаг болча хьаьхьчаьрашт 11 автомашин яр. Дукха ха ялаьелъ кх

ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНЕРА

БЕХКТОКХАМЕ ДЕКХАР

— Вай парторгализацие балха шах бе боагіа подведомственни производственни коллективай хьокъашина хьежиг, ЗЛАР Леонид «Гроэнефть» объединене коммунистий отчетко - хоржама собранер партийни бюро секретара заместителе О. Г. Игнатьева.

— Управленчески аппарата балха стилаш методехи дукхагіа дахьле тіайна да начальникаш планнан кхочанцьелла.

Боккъалдар - ахьча, объединенена чуйоагіа дукхагіа йолча производственни предприятеш шоашта хьалхьашна латта декхарашца кхочаششаеш я. Масала, юбилейни шера кхан а тіаийна декхарашца хьавал хьалха кхочаششаеш. Планал совгіа дыккхад 215 эзар тонн мехкьалттан 34 миллион киловатт-саг. Тіехкхочаششаеш хьаделе техникО - экономическени хьокъамаш в.

Ший шера, а толаме къаъг мехкьалттахоша. Мехкьалтта декхарна хорхі беттта йіаш 101 процент кхочаششаеш объединене коллективо. Планах лоархіаий бурудаттечча йолчу бригадигара дІа мел ийкъна коллективашца. Хіаьта цу дахьле 20 бурудаттеччий, 29 а йолаш йолча 37 бригадо, пе предприяте, цхьа автономно пятилетка кхаьв шера плана кхочаششаеш. Белгалдаккъа толамаш дахьал объединене бурудаттеччаша. Хорхі беттта йіаш 112,3 процент кхочаششаеш. Планал совгіа 11080 метр бурудо тесхал.

Балха тіа иштта доккхий ІІмаш карагІаулаеш: ткх шера Ерригсоюзни социалистически хьаьв объединене коллективашца хьалхарчен шоллагІчен кварталлаш хьалтара - моттигаш хьожийий, мехкьалтта промышленностен профсоюза ЦК-ан лагара кара тела Це байрамех а луш.

Цхьабакъда отчетни доклад йьхьа а пренешна хьаьвалаш дахьаеш а дукхагіа кхочаششаеш. Докладчина, пренешна кхаьвалаш ший ваьр отделийн начальник, объединенен парткома секретарь. Цунна тара сурт хуьл кхаьча собранех, ю. МугІарерра специалистий лоархІан лохбен дукхагіа моттигаш ийеллу, хіаьта партийни организацие де мел совгіа ІІаш аппарата болх ший ишшиттаеш гойташ, балхана - творчески гІулакх долаш хилийтера.

Собранех кхаьвалаш дахьаеш кеда керчача партийни бюрома могайдар. Коммунистий ваьнаш лайдар, цар бехкоцкъан ЧІоагІйбург Іаьнна йоаьхо елга. Тіа-тіа чоаІхьаеІа хуьлаш доагіа мехкьалттахоша хьалхьана лаьтта декхарашца. Уж толаме кхочаششаеш торо хургьа балха юкъе ишийчу кхочаششаеш ІІаш ціендаш дІадахьара берриге коммунисташ оцІаг1йовле.

Г. ОСЬМАКОВ.

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Дерригача дуьненна ткхаьвен да даьна дахьаеІола Сийлахьбокхача Дай-мехка тіема шераниа города - турнала Новороссийска карагІаьнна дехьаьо Іуьлаьх. 1943 шера города таьна йовацача мотт-тигге 225 дийнаьхьан сибсанен хьілар Зіамгка лаьтта йоаьхьаьнна ціаьнна ІІаьнна ІІаьнна йоаьхьа ІІаьнна ІІаьнна ІІаьнна

БАЛХАХ ДОГ ЛАЗАШ

Кертгерча дальхе дулха хьайбаш кховбаш да «Шлянскийн» совхоз къьхьаьгахой. Хіаьз боахаме кховбаш 4664 бежаш 6899 хьаьжеш я. Уьх тіехьарча шерашка дика къьхьаьгаш хьаьбаш ладаьгаш. Иштта совхоз ТІ3 эзар сома пайда оьр. Шовгі хьокъамаш кхы лох на деш мьаьнет цар уьх шера а. План 650 грамм йолаш хіара дийкъаьнчо буси юкъера лаьрхіачь 500 грамм дулх ліаьнгетийр хіара хьайбина. Ах шера боахаме хіинна пайда дукха хіама ца яцаш 340 эзар сом хилар. Уьх толамашн доаькаше а бецлаш совхоз боьллой тіаьоьгіача шера шоьшта хьалхашка лаьтарцдала декъаьрашш кхоачандара тешшаме лаьрг йолаш.

Хіама тіетіа Іан эмеалаьш хьайбаш чусодаьгаре кийчо ешъ ба совхозе къьхьаьгашхой. Доаькъар Іалашдара къьхьта тергам тіаьоьхіт.

Цкъа дійийча дукхача шерашка тіаьоьла буц 500 гектара тіа я боахаме. Из ерриг а хий дулвш я.

Шолла хьунчьаш чувийдаг цу майдаг тіаьра. Хьаьбоьта мошача доаькъара лаьрхіа дІатийнарг ца лаьрхіача дигара хьенкеча, бьаьвеш йолаш 1140 йолаш 720 тоннан бол, план йоацашне а 400 тоннан кеж Іалашкйр совхоз хьаьгаьмкоша. Уьх деношка ихсолатіа хьаьгаьмкошка цкъа дійийча дукхача шерашка тіаьоьла буц.

Доаькъар Іалашдара тіулаьх лерттіа чакхдаькхира уьх шерашка хьаьгаьмкошка план оттайир. Иштта, буц хьаьгаьра хіанаш лоацъе лаьрхіар.

— Масала, совхоз доаькъар Іалашдечь бригада нькъата а бакха нормашца а жьемачь буц цкъа хьенка чакхъаькхира 12 балха ди дезар, — йоаь совхоз кертгерча зоотехникш Доборов Максимпата. — Из ха итт дешка кхачалца лоацъе дакхар оттайир доаькъар Іалашдеча бригадина хьаьгаьмкошка. Из тіулаьх кхоачандира буц хьенкачул тіехьаьгіа кхай тіа хий дуллиигга, удобрени тосилга сихде йиш хургьа. Цунна цхьаьна сихдгіа хьаьгаьгаьмкочьергьар арглаьнара хьуьнаьр чуйх тера лертт

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКАШКАРА ХОАМАШ

КЕРТТЕРЧА ДЕККАРЕХ ЦАІ

ГДР юрта производственна ДІахи интенсификаци эра дакьлерча керттерчи деккарех цаІ да мелиорации дІаэхача цІ.

ДІаэхача цІ цІ цІ хий аллаг мехна 330 эзар гектар йолча кердча майда тІа, доцьдадад 500 эзар гектар дола ушал хинна лаЪташ.

Кердча пІ шера ІІІина тІа лаьрхІа да, масала, хІи поаттелу моттиаш 1980 шу хаттІаьхачелаьнг 180 мІаллаш кубометра кодвлаг. Хий цІендеча тІерсий эффективность лаьхьара деча балхо-ІІІа торо хуьлийтаргьа хих юрта боаІаза е промышленностА эзлача тІулакхашта массеннаьзза пайда эца. Республика Іома а ю, иштта практике пайда а эц цу дакьлерча СССР практикаш.

(АПН).

РЕСПУБЛИКЕ ЭГГАРА ХЬАЛХА

Республика ЭІгача промышленноте эгтара хьалхара механизированни предприяти я вьетнамский Гоуйдер Хайфонера кинзаш ду завод. Цун цкел йиззаш кьаІла я: йиъ кизгаш ду цех я перерыв йоцаш болх-беш.

Проектни цкел шера 20 эзар тонн кдаге арахеда лаьрхІа йолча завода продукци чурча рыжа хашташ ихоачашкарш) совета, довкел дечьарча нІдмаргьа «колхаш-ихача» ойлачун кьаьст - кьаьста дола тайпаш хьалара рецептурни технологи кинчьеш, ба. Иначе дегІах дика пІаІаш хилараЛ совета, дарба леш а я ХЬ смесаш. Цкьаргаштта чу кольрийни компоненташта мотте.г белошаш, витаминни минеральни тІхаш дехкаЛ — уж смесаш тІехьІкина дозал долча пациенташтА лаьрхІа е, цар хьеЛу веществаш хуьлаш, экзаш лаьта цамагар тІехача ньхьи организм ихаметаоттае лаьрхІа я.

Кхачан смесаш чам болаш я. Царех лукьхараш новошкий хьисапе кийчьеш, ньхьиъ ноданш я, салоІача хаьа а пайда эца йиш хуьрийлаш. Институто шекар кІезнагга доалачя корта ца бохабечя мІаЛара рецепташ а отталЬ — царех тох морзо йоалла искусственни веществаш, хІара кьолорийн кІезнга я. Гаррагрча хана уж мІаЛарайн эрагеца доаЛдергда.

(София — прес — АПН).

«Цу совгІаГа мах, из дика хьаЛаь хилар ца дийнчя я, иоозза лаьхьбу бист кийчьбар венгерски хаЛь фыльтсти Іаэалах мукьабаьккача хаЛаьг ВЕ ньЛа хилаго, — ВЕЛХ музей директора Йозаф Нитекенца. — Цу скульптурга» тешаг ду сийлахь-воккхача венгерски поэта хІоллаЛ ВЕмирий советски халкьо кІетаБеш а, цунна хьаьмсара а хилара.

(АПН).

ХЬАЛНАЬХА СПОРТА ШУ

1979 шу — хьалнаьха спорта шу. Иштта дІаьхаЛнаьдаЛ ПНР спорта федераце. совето тІ. Кьаьстта поархІаш болаш хІама да цу юьхьаГа спорта популяризаци ю. хьалнаьхь юьхь дукьта массовий хьаьш ВІашагІойхкар.

Мехка чанкІаьккарГьа конкурс — плебиШит. Цо гучаЛоаьх кхаьІЬа эгт эгтара дикагІа йола спортсменаш. Цу ерригача мероприяташ цекхо йоаьЛщи гІо дерга спорта кинЬе кхаьлаьх дукьагІа чуоа.

ДАРБА ДУ ЭГАЧА

Дукьнаьча механизаьрга ІЬилмаЛой кІачан продукцией. — колорийность - лоьхьара проблема къоастеаш ба. Хьаьо ЛІеЬнина тешаГа хьаьлаЛи йоалгІа прогуТаш.

Софера медицински академе кІачан институте. — мелзаш, «колхаш-ихача» — ойлачун кьаьст - кьаьста дола тайпаш хьаьлара рецептурни технологи кинЬеш, ба. Иначе дегІах дика пІаІаш хилараЛ совета, дарба леш а я ХЬ смесаш. Цкьаргаштта чу колорийни компоненташтА мотте.г белошаш, витаминни минеральни тІхаш дехкаЛ — уж смесаш тІехьІкина дозал долча пациенташтА лаьрхІа е, цар хьеЛу веществаш хуьлаш, экзаш лаьта цамагар тІехача ньхьи организм ихаметаоттае лаьрхІа я.

Кхачан смесаш чам болаш я. Царех лукьхараш новошкий хьисапе кийчьеш, ньхьиъ ноданш я, салоІача хаьа а пайда эца йиш хуьрийлаш. Институто шекар кІезнагга доалачя корта ца бохабечя мІаЛара рецепташ а отталЬ — царех тох морзо йоалла искусственни веществаш, хІара кьолорийн кІезнга я. Гаррагрча хана уж мІаЛарайн эрагеца доаЛдергда.

(София — прес — АПН).

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕНЕ ДАИМ ЯХАРГЬЯ СИЙЛАХЬ-ВОККХАЧА ЭРСИЙ ЙОАЗОНХОЧУН ЦІИ

Толстой Лев Николаевич ан 150 шу дизаре цІей дездиг туведелер Старогладковскае хьа станица: ньхьчьелар, хоьлелар.

Из доккха цІей дездиг бьаьхьа ставропольскае хеза, дика нийчбаьнг бар, дукьа бар цеГа Шелковской районе кьаьчо юртаШкар, станицашкара, Грозныйе, республике кьаьчо районашкара, поаьлаьх ядеча республикашкара бьаьхьа ньхьиъ. Уж массаер ВІашагІойкиЙтар Л. Н. Толстойн цІей ЙОЗОНХОЧУН ЦІИ ЙОЗОНХОЧУН ньхьиъ.

127 шу хьаьлаьг цу станице я ваьна, цигга ваьзна кхо шу дукьхеза сийлахь-воккхачаьнг цІей йоазонхочун, цун доккха цІей дездиг дегІа памятник хьаьделлера хетаьв. митинг ТІаьййаьнг МПКС Шелковской районе хьаьлаьрга секретаре, Социалистически Къаьстагоне Турделгечо В. Г. Тебищевасе. Цо доаІ доккар МПКС Нохч-ГІалгІай обкома секретаре М. О. Бузуртановас. Цо дуьш дика ньхьа дегІана аьхарГолчаьнг Л. Н. Толстой ЙОЗОНХОЧУН ЦІИ ЙОЗОНХОЧУН ньхьиъ, дерригача дуьнен тІе дІебьаьрчаьна цун ненаЛашъ, ньхьагоаьна сага, аьнгІочуьнг ваьар гІоьаьгІа, ирзаьгІа ньхьиъ гІерсий ю ньхьгІаьчьа ньхь, сийлахь-воккха эрсий йоазонхочо Нохч-ГІалгІай-чоьне дика сийдаьн поаьрхІаш хуьргоаьгІа, мотт-моттаьнгІаьчьа ньхьиъ цун хьаьнчьа доккха доттаГІаьнг.

ДІаьв нох. Бузуртановас аьлдар:

— Толстой Лев Николаевична низ дІаьхьчьаЛ цІей хьаьлаьнг ІаьлаьЛте доккхийн бехтоккхаьнг дестаьвер оттадер йоаьхьчьа художественни ньхьиъ уж ГІоагІдер, кІеардер, цудуьла дерригача дуьнен тІарча художественни литературе эгтара ньхьа йоаьхьчьа йоазонхочо цІерашца йоаьхьчьа Толстой цІи. ТІехь ГІайоагІача хаьа ваьар хозаГІа хуьрделлера тешаьвеш бо цун берриге ньхьаьна ньхьиъ.

— Эрсий мехк ІаьлаьЛте чІоагІа" безаьнг поаьрхІаш ньхьиъ «Лев Николаевич цІенаьна ньхьиъ», — боьзе нох. Бузуртановас, — ньхьаьн ва ньхьиъ сог ньхьаьвеш. Цо массеран а ГІеГІаьвеш доттаГІаьн, мешар, ньхьаьра дог-безам. Шин ньхьаьнна ниЙсонца ньхььхьаьд ца Европагга ньхьа вахар а. Максим Горький ЛІа-ньхьара, дерригача ньхьиъ эрсий литературе ньхьар массеран эрсий мехкан ньхьаьд Толстойе. Цун производений проблематика дерригача дуьнен тІарча ньхьаьнна ньхьаьвеш цар поаьрхІаьн, царна ваьаьн а. Ньхьаьрча заманарча идеологически ньхьаьсаьдо а дика ГІо-ньхьаьстен ду цун ньхьаьнна. Йозонхочо хинна Кавказе дІаьвоаьвеш Толстой. Цудуьла ваьшиъ ІаьнІаьн йоаьрхьаьг цун цІи. Цун производениеш эрсийн мотчий, ГІалгІай маттаьн. Республике дуьнен я чун цІе лелаьеш йоаьгІа улицаш, школаш, парк, совхоз. Цун тІехьаьГа НПСС РК ньхьаьрга секретарь В. Г. Тебищевас ньхьаьна а ньхьаьн районе ньхьаьнна цІенаьна а ньхьаьнна а ГІо-по сийлахь-воккхача эрсий йоазонхоча Л. Н. Толстойна эгтаьлъ дегІа памятник ньхьаьделлера. Цунна, шиъна, цІе ньхьаьна, ньхьаьнна-гІо мел ньхьаьна сага бІаьргагІ мотоциклан гранитах дІо доккха памятник. Цун тІехьаьГа ньхьаьнна ньхьаьделлера цІе лента — ньхьаьнна Л. Н. Толстой цІерагІа йоаьа музей а.

Памятник, музей ньхьаьйолчуьнг тІехьаьГа цІера ваьар лаьрхьаьгІаьн ньхьаьнна. Цунна дика ньхьаьр Нохч-ГІалгІай йоазонхочо, Шелковской районе ньхьаьрхьаьна, дечьарчьаьна. Цунна йиболлер цІера Толстойна хетаьв стаьвеш, цун производенешкара дозаьхьо. Цун тІехьаьГа Л. Н. Толстойна ІаьлаьЛте чІоагІа ньхьаьнна ньхьаьнна ньхьаьнна казахий ньхьаьн доккхаьн доккха концерт оттадер ньхьаьнна ньхьаьнна ньхьаьнна